

Vraag nr. 111
van 16 maart 2005
van de heer WIM VAN DIJCK

Koninklijk Paleis Antwerpen – Restauratie en bestemming

Het voormalig Koninklijk Paleis in Antwerpen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Het werd in beheer gegeven aan Erfgoed Vlaanderen. Het gebouw wordt momenteel gerestaureerd.

1. Erfgoed Vlaanderen denkt na over een polyvalente herbestemming.

Is er daarover al klaarheid ?

2. Men maakt zich sterk dat de originele bemeubeling – die inherent is aan het gebouw – terugkomt. De meubels zijn echter verspreid. Een deel werd aan musea in leen gegeven, het grootste deel in bruikleen aan het Hof.

Hoe verlopen de gesprekken om de meubels opnieuw ter plaatse te krijgen ?

3. In het gebouw bevindt zich sinds 1993 een filmzaaltje. De bedoeling is blijkbaar dat het behouden blijft.

Welke functie wordt er dan aan gegeven ?

4. De architect die de restauratie leidt, verklaarde in "Erfwoord" dat in het gebouw "eigenlijk wel iets hedendaags zou mogen aangebracht worden".

Krijgt dat voornemen concreet gestalte ?

Zo ja, waaruit zal die moderne ingreep dan bestaan ?

Antwoord

1. Minister Van Grambergen keurde op 1 juli 2004 een algemeen masterplan goed met betrekking tot het Koninklijk Paleis, dat ook aan de pers werd voorgesteld en waarin een aantal herbestemmingsmogelijkheden worden opgelijst: open monument, prestigieuze onthaalstructuur voor culturele activiteiten, seminarie- en congresfaciliteiten, stijlvolle horeca-

faciliteiten, beperkte onthaalfunctie voor een cultuurtoeristische organisatie en ondersteunende diensten. Omtrent de concrete invulling van dit plan en de te nemen keuzes overlegt Erfgoed Vlaanderen momenteel met betrokken partners als zijnde onder meer de afdelingen Gebouwen en Monumenten en Landschappen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Historisch onderzoek toonde aan dat een groot gedeelte van het empiremeubilair bewaard gebleven is. De belangrijkste stukken bevinden zich deels in bruikleen aan het Hof, deels in het Jubelparkmuseum. De gesprekken met betrekking tot de herplaatsing van deze meubels in het Paleis van Antwerpen verlopen in een positieve sfeer.
3. Indien het filmzaaltje behouden blijft, zal het zijn receptieve functie behouden voor presentaties, kleine congressen, symposia, voordrachten, lezingen, et cetera.
4. "*Moderne ingrepen*" hebben momenteel nog geen concrete gestalte.

Vraag nr. 116
van 18 maart 2005
van de heer MARK DEMESMAEKER

Maagdentoren Zichem – Restauratie (2)

De Maagdentoren op de oever van de Demer in Scherpenheuvel-Zichem is een middeleeuwse "grenstoren", een uitkijktoren op de grens van het toenmalig hertogdom Brabant met het graafschap Loon. Daarnaast is de Maagdentoren ook een "donjon", een verdedigingstoren waarin de edelman en zijn familie in woelige tijden beschutting zochten. Bijna altijd maakte een donjon deel uit van een burcht. De Zichemse Maagdentoren is echter speciaal omdat hij sinds zijn ontstaan in de veertiende eeuw altijd alleen heeft gestaan.

De Maagdentoren verkeert echter al jaren in een heel slechte staat. De laatste restauratie van de toren dateert van 1863. Inmiddels werd hij wel beschermd als historisch monument (21.09.1962). De federale ministerraad besliste in 1999 eindelijk om, na jarenlang getouwtrek, de Zichemse Maagdentoren over te dragen aan het Vlaams Gewest.

De toren staat helemaal ten prooi aan de gure weersomstandigheden. In 1985 kropen leden van de toenmalige Federatie Leefmilieu Hageland naar de nok van de toren om zo de aandacht te vestigen op de dringende noodzaak van de restauratie. Hieruit ontstond de VZW Red de Maagdentoren, die sindsdien ijvert voor de restauratie van dit indrukwekkende middeleeuwse monument.

In 1995 stortte een groot gedeelte van de buitenmuur neer. Omdat er gevaar dreigde voor verdere instortingen, zorgde de Regie der Gebouwen, directie Leuven, ervoor dat de toren ontoegankelijk werd.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 11 van 22 oktober 2004 (Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 6 van 21 januari 2005, blz. 418) maakte de minister melding van het feit dat de Vlaamse Regering nog geen gebruik heeft gemaakt van de machtiging om de Maagdentoren in erfpacht te geven, omdat eerst de restauratie, het toekomstig

beheer en de permanente ontsluiting van het monument dienen onderzocht te worden.

Voor de eerste dringende consolidatiewerken voor de renovatie en restauratie van beschermde monumenten voorziet de minister in een vastleggingskrediet van 26.000 euro. Voor de verdere berekening is het wachten op de resultaten van de vooronderzoeken.

1. Wat is de stand van zaken in verband met de Maagdentoren ?
2. Wat zijn de resultaten van de vooronderzoeken ?
3. In welke bijkomende budgetten wordt er voorzien voor de uitvoering van deze werken ?
4. Binnen welke termijn worden de restauratiewerken aangevat ?

Antwoord

1. en 2. Teneinde de restauratiekosten correct te kunnen inschatten, heeft mijn administratie de opdracht gegeven tot een grondig materiaal-technisch vooronderzoek en een opmeting van het exterieur en het interieur van de toren. Deze onderzoeken worden momenteel uitgevoerd, met logistieke steun van de gemeente Scherpenheuvel-Zichem. De resultaten worden in de loop van de komende maanden verwacht.

Daarnaast zijn er sinds het einde van vorig jaar besprekingen gaande met de gemeente Scherpenheuvel-Zichem, die interesse heeft om de Maagdentoren over te nemen (bijvoorbeeld via een erfpachtovereenkomst) en een plaats te geven in het lokale erfgoedgebouwen (cf. de fietsroute op de voormalige spoorwegbedding, het museum van Ernest Claes,...). Ook hieromtrent wordt in de loop van de komende maanden uitsluitend verwacht.

3. Het noodzakelijke budget waarin zou moeten worden voorzien, is afhankelijk van de uiteindelijke restauratie-opties die op basis van de vooronderzoeken kunnen worden voorgesteld.